

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), розглянула запит щодо окремих питань застосування фізичною особою – підприємцем спрощеної системи оподаткування та з урахуванням фактичних обставин, викладених у зверненні, в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до частини першої статті 42 Господарського кодексу України (далі - ГКУ) підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Одними з принципів підприємницької діяльності, які визначено у частині першій статті 44 ГКУ, є самостійний вибір постачальників та власний комерційний ризик.

Відповідно до п.п. 14.1.36 п. 14.1 ст. 14 ПКУ господарська діяльність - діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку визначено главою 1 розділу XIV ПКУ.

До платників єдиного податку, які відносяться до третьої групи, належать фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 5000000 гривень (пп. 3 п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Відсоткова ставка єдиного податку встановлюється у розмірі: 3 відсотки доходу - у разі сплати податку на додану вартість згідно з ПКУ; 5 відсотків доходу - у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку (п. 293.3 ст. 293 ПКУ).

Згідно з п. 292.1 ст. 292 ПКУ доходом платника єдиного податку для фізичної особи - підприємця є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, визначеній п. 292.3 цієї статті. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого

майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності.

Відповідно до п. 291.6 ст. 291 ПКУ платники єдиного податку першої - третьої груп повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій).

Разом з цим п. 292.11 ст.292 ПКУ визначено перелік доходів, які не включаються до доходу платника єдиного податку.

Зокрема, до складу доходу, платника єдиного податку, не включаються суми коштів (аванс, передоплата), що повертаються покупцю товару (робіт, послуг) - платнику єдиного податку та/або повертаються платником єдиного податку покупцю товару (робіт, послуг), якщо таке повернення відбувається внаслідок повернення товару, розірвання договору або за листом-заявою про повернення коштів (п. 5 п. 292.11 ст.292 ПКУ).

Підпунктом 292.13 ст. 292 ПКУ визначено, що дохід платника єдиного податку визначається на підставі даних обліку, який ведеться відповідно до ст. 296 ПКУ.

Визначення доходу здійснюється для цілей оподаткування єдиним податком та для надання права суб'єкту господарювання зареєструватися платником єдиного податку та/або перебувати на спрощеній системі оподаткування (п. 292.14 п. 292 ст. 292 ПКУ).

Згідно із п.п. 296.1.1 п. 296.1 ст. 296 ПКУ платники єдиного податку першої - третьої груп (фізичні особи - підприємці), які не є платниками податку на додану вартість, ведуть Книгу обліку доходів за формою та в порядку, встановленими наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 579, шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів.

Окрім того, платники єдиного податку зобов'язані перейти на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ, у випадках та в строки визначені п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 ПКУ.

Отже операції з прощення боргу не відповідають вимогам п. 291.6 ст. 291 ПКУ та не відносяться до переліку доходів, які не включаються до доходу фізичної особи підприємця – платника єдиного податку відповідно до п. 292.11 ст. 292 ПКУ.

Разом з цим, наголошуємо, що будь-які висновки стосовно проведених операцій суб'єктами господарювання, можуть надаватися за результатами перевірки, оскільки кожен випадок, який виникає у платника податку, слід розглядати з урахуванням документів, що стосуються окремої справи.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 ПКУ податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.